

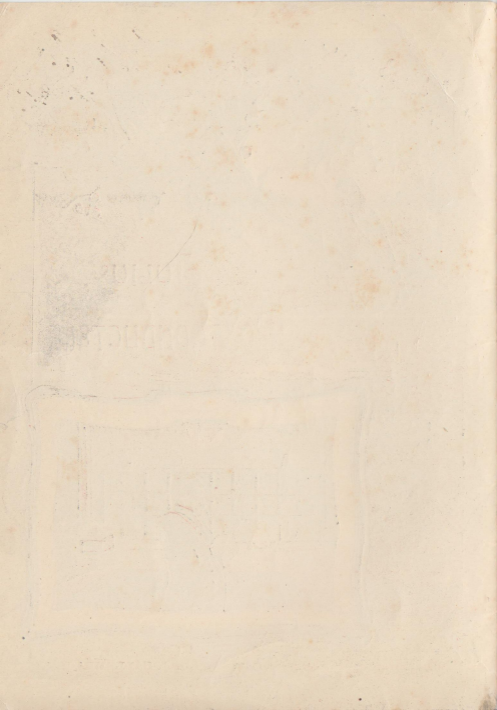

JULIUS.

DE POSTCONDUCTEUR.

MILKEM
G. F. CALLENBAUM

De Postconducteur.

Eene ware gebeurtenis.

Vrij bewerkt naar het Hoogduitsch,

DOOR

JULIUS.

NIJMEGEN,
G. F. CALLENBACH.

© 1911 - THE S. S. CULLENBACH PUBLISHING CO.

Met de snelheid van den wind ratelde de sneltrein van Berlijn naar Hamburg door de vlakke voort. De nacht was donker en koud. De reizigers, die in dit late uur zich in den trein bevonden, wikkelden zich rillende in hunne reisdekens en drukten zich diep in de wagenhoeken om te slapen. Wel hadden zij het daar zóó prettig warm en zacht niet als tehuis, maar tegen de ruwheid van het weder waren zij er beveiligd, en menig een sliep diep en vast den slaap des rechtvaardigen, omdat een goed geweten hem tot een zacht hoofdkussen verstrekke.

Doch niet allen in den trein konden zich zóó rustig tot sluimeren schikken met het voornemen om eerst tegen het einde der reis weer te ontwaken. De beambten mochten er niet naar vragen, of het nacht en tijd om te slapen was; met stipte plichtsbetrachting moesten zij hunnen dienst verrichten, of de trein zou nimmer zijne bestemming hebben bereikt. Ook in het postrijtuig was, bij het licht der lamp, eene vijtge hand nog druk aan het werk. Wel bemoeide zij zich niet met de reizigers, maar de tallooze brieven — deels met zakelijken, deels met vriendschappelijken inhoud — die tusschen de onderscheidenste personen heen en weder gingen, moesten geordend, gewogen en gestempeld worden, eer zij hunnen ontvanger ter hand mochten worden gesteld.

De postconducteur Werner, die thans daarmede was belast, bevond zich geheel alleen in den wagen. Met vaste en bedrijvige hand, doch bloot werktuigelijk, ordende hij de brieven, welke meest alle naar Hamburg gingen. Inmiddels vlogen zijne gedachten snel vooruit. Sneller dan de sneltrein, toefden zij reeds in de Hansestad. Doch niet door het schoone en rijke stadsgedeelte, welks straten en huizenrijen zich baadden in den tooverschijn van het electriche licht, maar

door een eng en bochtig steegje zweefden zij, waar in een oud, bouwvallig huisje, op het harde krankbed, zijne lieve vrouw wegwijnde en uitteerde van pijn. Maanden lang lag zij reeds daar, een beeld van nameloozen jammer. En ook het armelijk kamertje, anders bij allen eenvoud zoo huiselijk en rein, zag er droevig uit. Reeds al te lang ward er de hand van de zorgende huisvrouw gemist. En dan de kinderen! Hoe verwaarloosd zagen zij er uit, en hoe schreiden zij om brood, wanneer hij van zijne reizen wederkeerde. Niet gelijk voorheen wachte hem rust en ontspanning; integendeel moest hij een paar uren van zijnen dagslaap, die hem anders tot den nachtdienst sterkte, opofferen om althans het allernoodsakelijkste in de huishouding te verlichten, want ofschoon hij elken penning spaarde ten behoeve van zijne vrouw en kroost, zijne middelen waren niet toereikende om er eene helpster van te bekostigen. En uit christelijke liefde en barmhartigheid kwam in eene groote stad, waar in hetzelfde huis de een den ander niet eens kende, niemand omzien naar zijne arme, verlatene vrouw om haar eene vriendelijke handreiking te doen. En hem zelven wenkte altijd weder de onontkoombare plicht naar buiten, ver van huis.

En terwijl zijne lieve kranke en hare hulpbehoevende kleinen hulpeloos en verlaten achterbleven, moest hij hier staan en geldbrief na geldbrief door zijne handen laten glijden, waarvan één enkele reeds aan al zijnen nood een eind zou hebben gemaakt! Ook heden waren er daarvan weder een groot aantal bij. Alle moest hij ze in de hand nemen en dan weder ter zijde leggen . . . o bittere spot! Hij zuchtte diep en ging werktuigelijk met zijnen arbeid verder: brief kaarten, gewone brieven, geldbrieven, en altijd weder de gedachte daartusschen: „Als gij maar één, één enkelen daarvan hebben mocht!”

Doch wat baatte dat dwaze „als!” Vooruit maar, vooruit; zij waren toch niet voor hem bestemd . . . Weder stond hij aarzeland stil. Zijne hand had juist eenen brief met dubbel port gegrepen, die stijf aanvoelde, alsof er een carton in zat, en in het midden daarvan iets hards, iets ronds. Voorzichtig betastte hij het . . . zeker, het moest een goudstuk zijn, dat in het carton was ingesneden. Weder ontsnapte

hem een diepe zucht. Had *hij* dat bezeten, althans de ergste nood ware voorshands gestild.

Eerst zacht, maar telkens luider klopte de verleider aan zijn hart. „Neem het maar; die het hebben moet, kan het beter missen dan gij.” Opmerkzaam beschouwde Werner het adres: „Aan Mevrouw Von Willmer te Hamburg.” Ja, dat was zeker eene rijke dame. Zijn adem stakte. Hij drukte de hand op het kloppende hart. . . . Neen, neen! weg met deze booze gedachten! Een gemeene dief zou hij worden, hij, die nog nooit iemand te kort had gedaan, die altijd eerlijk was geweest? . . .

Ach, dat Werner geen betere wapenen kende in dezen strijd dan eigen eer, en eigen naam, en eigen kracht. Waarom riep hij God niet aan in zijnen nood? Nu zag hij slechts den nood, de allende, waarin hij verkeerde en die voor zijne verbeelding telkens grooter omvang verkreeg. . . . Als nu ook nog eens zijne weleer zoo sterke krachten telkens meer wegzonken bij gebrek aan slaap? Zijne vrouw zou langzaam wegwijnen, zijne kinderen zouden verwaarloozen, en hijzelf zou niet meer in staat zijn, hen te helpen. Als hij nu ook nog instortte, wat dan te beginnen!

„Dwaas!” fluisterde het opnieuw in zijn binnenste: „wat aarzelt gij nog? Waarom zijn de menschen zoo onvoorzichtig, geld te sluiten in eenen gewonen brief? Kon hij niet even goed verloren zijn geraakt?”

Bewegingloos staarde Werner op den onzaligen brief, die hem als vuur tussehen de vingers brandde, en dien hij toch niet besluiten kon van zich te werpen, trots al de waarschuwendende stemmen, die hem nog ten goede maanden. Een verschrikkelijke strijd woedde in zijne ziel, het angstweet parelde op zijn voorhoofd, zijne hand begon te beven — en ondertussehen rammelde en ratelde de trein maar altijd verder; er was geen tijd van lang beraad meer over.

De verzoeker won het. Met eenen woesten blik en in wilde haast tastte Werner naar zijn zakmes, en met ééne enkele beweging, zonder aan de gevolgen te denken, opende hij de envelop. Den brief zelven schoof hij achteloos ter zijde, greep met onzekere hand naar het carton, en trok het met eenen snellen ruk naar zich toe. Van hebsucht vlamvende oogen monsterden het, . . . met eene zeldzame uitdrukking, als bezworen, bleven zij er op gevestigd. Lang, zeer lang,

bleef hij zoo staan en staarde onbewegelijk op het carton, terwijl er in zijne ziel eene plotselinge verandering plaats greep. Eindelijk rolden een paar groote, dikke tranen langs zijne wangen. Wat hij nog immer in de bevende handen hield, was niet, zooda als hij gemeend had, een gewoon carton, in welks midden een goudstuk ingesneden was, maar eene schoone kaart, waarop hem in gouden letters de spreuk tegemoet schitterde:

„Roep **Hij** aan in den dag der benauwdheid;
Ik zal er u niffelpen, en gij zult **Hij** eeren.”

Psalm 50 : 15.

Zachte bloemenslingers, die op eene vriendelijke belofte doelden, omgaven haar en eene lichte engelengestalte, die met den vinger stil en ernstig naar boven wees, zweefde over de spreuk.

Goudgeld, dat zijn aardschen nood moest lenigen, had hij in den brief gezocht, en wat hij vond waren gulden woorden, die zijne ziel verlostten. Als een groot en zaligmakend wonder ging er een licht voor hem op, dat God hem op den weg des kwaads had stil gezet, door in plaats van eenen werkelijken brief met geld, gelijk er vele voor hem lagen, juist dezen in zijne hand te leggen, die thans zulk eene groote waarde voor hem kreeg. Hij dacht aan zijne vrouw, die ook zooveel van zulke schatten hield als hier hem een was aangeboden; die haar langdurig lijden zoo geduldig droeg en op zijn herhaald murmureeren: „waarom toch haar bidden niets hielp,” steeds zacht, maar eindeloos weemoedig hem had geantwoord: „Omdat gij niet mede bidt.”

Er kwam een waas voor zijne oogen, de gouden letters begonnen als lichten te flikkeren en te dansen, en het was hem als gleden zij hem in de ziel, als werden zij daar met vlammend schrift beschuldigend en bestraffend, maar ook vertroostend ingegrift. Behoedzaam, als ware het een kostbaar kleinood, legde hij de tekstkaart voor zich op de tafel; toen zonk hij voor het venster op de knieën en blikte smeekend naar buiten, waar de wind zich tot eenen storm had verheven. Maar ook wolk een storm woedde er binnen in hem: heeste smeekbeden om uitdelging zijner schuld, stamelende beden om afwending van zijnen aardschen nood

ontpersten zich aan zijn gealingerd gemoed. Geruimen tijd lag hij daar, en worstelde met God, met *zijn* God, totdat een vertroostende glans van hemelsch licht in het nachtelijk duister van zijne ziel nederdaalde.

Toen liet de locomotief haar langgerekt en schrill gefluit hooren, hetwelk hem tot zijnen versuimden plicht terugriep. De trein naderde het laatste station voor het einde der reis. Werner sprong op en ordende schielijk de brieven, die nog waren blijven liggen. En toen de trein stilhield, nam hij met zijne gewone bedaardheid de laatste stukken in ontvangst. Het waren er maar weinige, die hij spoedig gerangschikt had.

Nu eerst dacht hij weder aan de envelop, die op den vloer gevallen was. Hij nam haar op en beschouwde ze met aandacht, waardoor hem bleek, dat er twee enveloppen waren, de eene in de andere geschoven. De binnenste was reeds vroeger afgestempeld en droeg den naam eener andere stad dan de buitenste. Dus was de brief de geadresseerde nagezonden. En het vermeende goldstuk was een zwaar lakzegel, op den eersten brief gedrukt, welks harden rand hij door de tweede enveloppe heen had gevoeld. In zijne overijling had hij beide enveloppen tegelijk geopend. De zaak zat dus zeer eenvoudig in elkander.

Des te meer bezwaarde hem nu evenwel de gedachte, wat hij met den geopenden brief moest doen. Er was geene mogelijkheid, dien weder te sluiten. Het zou er treurig voor hem uitzien, wanneer het bestuur der postrijen, naar aanleiding van eene klacht die waarschijnlijk niet uitblijven zou, een onderzoek instelde. Hij had zich schuldig gemaakt aan misbruik van vertrouwen, en dit zou hem, den beëdigden ambtenaar, dubbel zwaar worden toegerekend; het kon hem zijne betrekking kosten.

In zijne verblindings had hij gemeend, zijne ellende althans eenigermate te versachten, en nu zag hij met ontzetting, hoe zijne wandaad schuld en schande over hem had gebracht. In vertwijfeling wrong hij zich de handen. Maar: „Roep Mij aan in den dag der benauwdheid; Ik zal er u nithelpen!” klonk het hem tegen.

Hij vatte weder moed. Kon Hij, Die hem op den weg des verderfs had staande gehouden, wanneer hij zijne schuld beleed, de schande ook niet van hem nemen en zijn gezin

voor ondergang bewaren? Daar viel hem iets in. De brief moest naar Hamburg. Werner kon hem dus zelf bezorgen. Als de dame edelmoedig was, zou zij hem om een vergrijp, dat hij haar eerlijk bekennen wilde, niet aanklagen; dan kon, en dan wilde hij met diep berouw altijd aan zijne schuld blijven denken, welke, behalve aan Mevrouw Von Willmer, aan God alléén bekend was. Hoe gaarne ware hij nu aan al zijne aardsche ellende onderworpen gebleven, als de Heere hem maar in genade aannam, en ook Mevrouw Von Willmer zijne openhartige belijdenis niet van zich wees.

Zorgvuldig borg hij den brief in zijnen borstzak en blikte vertrouwend omhoog naar den nog steeds bewolkten hemel. Het regende nog, doch het nachtelijk duister begon allengakens te wijken voor het grauwen van de morgenschemering. Spoedig liep nu de trein een der groote met glas overdekte perrons van het Hamburgsche station binnen en eenige minuten later was Werner tot aan den avond vrij van dienst.

Met rassche schreden ijde hij door de nog doodsche straten naar zijn armoedig tehuis. Het liefst had hij den belangrijken brief terstond bezorgd, maar daarvoor was het nog te vroeg, hij moest de onzekerheid nog een paar uur met zich rondragen. Thuisgekomen ontloot hij behoedzaam de deur en trad binnen. Zijne vrouw en kinderen sliepen nog. Met diepe ontroering beschouwde hij het bleeke, afgematte gelaat zijner gade. Vervolgens rustte zijn blik op het lager van zijne arme, schuldellooze kleinen, die reeds zooveel kommer moesten mededragen. Doch hunne smalle gezichtjes lachten zóó vreedzaam in den slaap, alsof de gansche hemel voor hen openstond. Wonderbaar vertroostte deze aanblik het hart van den diep gebogen man; ook hem was het vandaag temoede, als ware hij een stil-vertrouwend kind.

Zachtkens rakelde hij het haardvuur wat op en bereidde de morgensoep. Maar spoedig kwam er beweging om hem heen. De kinderen werden wakker en strekten hunne armpjes jubelend naar hem uit. Met eene opwelling van vader trots ijde hij naar hunne legerstede en drukte hen dankbaar aan zijn hart. Nog nooit had hij zich zóó rijk gevoeld.

Met meer geduld en oplettendheid dan anders kleepte

hij hen aan en gaf hun vervolgens te eten, alsook aan zijne vrouw, die intusschen eveneens de lijdensmoede oogen voor nieuw leed geopend had. Haar aanblik sneed hem door de ziel. Hoe gaarne had hij haar willen vertellen van den noodlottigen brief, die hem ten vloek, maar ook tot zegen was geworden. Doch hij wilde haar niet verontrusten, nog minder haar met verwachtingen vleien, die reeds in de eerstvolgende uren ontgoocheld konden worden. Zwiĳgende ruimde hij de kamer op, zoo goed hij kon, en zoodra hij meende, dat de dame op kon zijn, maakte hij zich tot den zwaren gang gereed. Doch vóór hij heenging, trad hij, eene plotselinge ingeving volgende, nog eenmaal aan het leger zijner vrouw. „Lieve vrouw,” zeide hij met buitengewoon zachte stem: „Ik moet nu eene boodschap gaan verrichten, die niet langer uitgesteld kan worden; binnen een uur ben ik terug. God moge u in dien tijd bewaren.” En hij kuste haar het bleake voorhoofd.

De kranke zag hem onderzoekend aan. Hij was vandaag geheel anders dan gewoonlijk; doch zij vroeg niets, want zij scheen te gevoelen, dat hij dit niet wenschte. Slechts hare gebeden volgden hem, toen hij heenging. Zij vermoedde, dat hij iets bijzonders voorhad, maar iets verkeerd kon het niet wezen; anders zou hij haar niet in de hoede des Allerhoogsten hebben aanbevolen, wat hij nooit tevoren had gedaan. Zij wilde rustig afwachten, tot hij wederkeerde; misschien zou hij dan spreken.

Terwijl zij daar stil en rustig op haar pijnlijk leger nederlag, en de beide kinderen, van geen kwaad bewust, in hare nabijheid speelden, ijde Werner, door innerlijke onrust aangedreven, haastig voort. Na een half uur had hij zijn doel bereikt. Zijne voeten weigerden evenwel hunnen dienst, toen hij de stoep van het aangeduide huis betreden wilde. Nog eens haalde hij de tekstkaart uit den opengebroken brief te voorschijn en las de vertroostende woorden: „Roep Mij aan in den dag der benauwdheid!” Bemoedigd stapte hij nu de weinige treden op en trok aan de schel.

Langzame, slepende schreden naderden de deur. „Wie is daar?” vroeg van binnen eene ietwat scherpe stem.

„Een postbode,” antwoordde hij.

„Z66 vroeg reeds?” klonk het verwonderd terug. Voor-

nichtig werd de deur geopend en door eenen kler zag Werner eene voorname, eenigzins oudachtige dame met een lijdend uiterlijk. „Hebt gij eenen brief voor mij?” vroeg zij. En toen Werner niet spoedig genoeg antwoordde, vervolgde zij ongeduldig: „Nu, komt hij haast?”

„Verschoon mij, mevrouw,” stotterde Werner verschrkt: „er is iets bijzonders met dezen brief, dat ik u gaarne vooruit wilde mededeelen.”

Een wantrouwende blik mat hem van het hoofd tot de voeten. Toen zeide zij kortaf: „kom binnen.” Zij ging hem voor naar de keuken en Werner volgde haar met een kloppend hart. „Nu?” zeide zij op bijna gebledenden toon, toen hij nog altijd beschroomd en verlegen naar den grond keek en vervolgens smekend tot haar opzag. Het bedrukte gelaat van den man scheen haar toch tot zachtheid te stemmen. „Gij kunt mij vertrouwen,” zeide zij vriendelijk.

Nu was de ban gebroken, die op hem lag. Eerst met horten en stooten, doch telkens vloeiender en welsprekender schilderde hij zijn droevig lot en zijnen harden strijd met de zware verzoeking in den afgeleopen nacht, waarin hij zoo jammerlijk bezweken was, maar waarin God hem nog zoo vriendelijk had opgekeerd. Hij eindigde met de verzekering, dat hij den brief zelven niet gelezen had en smeekte ootmoedig, dat zij hem niet wilde aanklagen, maar hem vergiffenis schenken, gelijk ook reeds de Heere sich over hem ontfermd had.

De dame had in het eerst kalm en bedaard, doch vervolgens met steeds klimmende deelneming en belangstelling naar hem geluisterd. Haar wel wat streng gelaat had eene zachtere uitdrukking aangenomen.

Gedurende een paar minuten heerschte er een ademloos stilzwijgen in de keuken van mevrouw Von Willmer. Toen wendde deze zich snel naar de kachel, schonk eenen kop warme koffie in en maakte eene flinke boterham gereed. Zij zette beide voor den postconducateur neer en ving daarvoor uit diens oogen sulc eenen blik van innige dankbaarheid op, dat het er haar warm van om het hart werd.

„Verkwik u eerst maar eens wat,” zeide zij vriendelijk: „en wacht dan een oogenblik; ik kom onmiddellijk terug.”

Zij ging naar hare voorkamer. Daar opende zij den brief. Hij was van de hand harer jongste zuster, welke zij altijd

zoo benijdde, omdat deze nog eenen echtgenoot en bloeiende kinderen bezat, terwijl zij reeds jaren lang weduwe was en met al het door haren man haar nagelaten geld eenzaam, ziekelijk en onvoldaan was achtergebleven. De brief was in eenen hartelijken en deelnemenden toon en naar het scheen met een bewogen hart geschreven. Hij luidde:

‡ „*Geliefde Zuster!*

Uw nood, dien gij mij in uwen laatsten brief geklaagd hebt, gaat mij zeer ter harte. Het smart mij, dat gij weder zoo lijdende zijt, en ik hoop, dat het gebruik van de baden u spoedig beterschap moge brengen. Maar nog meer treft mij de zielenood, waarin gij u verward hebt, zonder het misshien zelve te weten. Gij klaagt, dat gij ondanks uwen rijkdom arm en verlaten zijt. Maar gij zijt óók verbitterd, arme zuster, en ik wil beproeven in dit opzicht uw arts te zijn en u een geneesmiddel voor te schrijven, dat zekerlijk helpen zal, wanneer gij er gebruik van maken wilt. Moet het geluk, dat gij vroeger mocht smaken, en het leed, dat gij thans draagt, u niet gevoelig maken voor anderer vreugd en smart? Tracht weder in hunne blijdschap deel te nemen, en gij zult zelve mede blijde worden. En waar gij kommer en ellende ziet, tracht daar te helpen, opdat gij met uw geld tot eenen zegen moogt zijn. Dat gij jaarlijks eene groote som voor de armen inschrijft, is nog niet voldoende. Bemoei u zelve met de armen en bedroefden; een vriendelijk woord doet meer dan eene gift. De dankbaarheid, die u uit dofgeschreide oogen daarvoor tegenstraalt, zal u rijker en gelukkiger maken dan uwe rijkdommen dit vermogen. Roep den Heere aan, dat Hij u verlosse uit den nood uwer ziele en dat Hij u bijsta in uw liefdewerk, dan zult gij weldra alleen tot loven en danken reden hebben. Ik hoop, dat gij dezen welgemeenden raad uwer zuster niet kwalijk wilt nemen. Ik wenschte, dat gij hem om mijnenwille ééne enkele maal opvolgdet, dan zal het u spoedig tot eene behoefte worden, zegen te verspreiden, en in uwe ziel daalt licht en vrede neder. En nu, wees Gode bevolen, lieve zuster. Mijn man en mijne kinderen laten u hartelijk groeten. Ik heb nog altijd veel zorg en veel werk, maar ben desondanks

Uwe gelukkige zuster

MARGARETHA.”

Zwaar haalde de eenzame vrouw adem. Heete tranen rolden over hare wangen. Alle bitterheid, alle opstand tegen het lot smolt weg. Hoe juist had hare zuster haar begrepen, beter dan zij zichzelf. Welk eenen ruimen blik, welk een open hart had deze voor het leven om haar heen, voor hetwelk zij zich zoo koel en zoo bekrompen terugtrok. En op eens stortte zich ook in hare ziel een stroom van frisschen en blijden werklust uit. Ja, zij wilde het begroeven. Zij wilde zich het lot en het gezin van dien ongelukkigigen man in hare keuken ernstig aantrekken.

Sneller dan hare pijnlijke ledematen haar in jaren gedragen hadden, fjde zij naar hare brandkast en nam eenige goudstukken daaruit. Deze nam zij mede naar de keuken.

Werner zat nog geduldig te wachten en keek, in gedachten verdiept, voor zich heen. Zacht legde zij het geld voor hem neder, en vriendelijk zeide zij: „Hier is alvast het geld, dat gij in den brief tevergeefs hebt gezocht; voorloopig is het genoeg om in de dringendste behoeften te voorzien. Zorg nu maar, dat gij spoedig eenen knappen dokter vindt. Voor de kosten sta ik in, en ook al het overige komt voor mijne rekening.”

Werner dacht, dat hij haar niet goed begreep. Dàt was toeh niet mogelijk? Dàt kon toeh het loon niet zijn voor zijne euveldaad, die hij thans zoo mogelijk nog meer verfoelde dan vannacht? Sehande en verachting, gevangenisstraf en armoede had hij verdiend; vanwaar kwam nu zulk eene groots genade over hem op den dag zelven van zijn kwaad? De sterke man begon te weenen als een kind. Van overmatige blijdschap boog hij zich voorover, greep de fijne, doorschijnende hand der dame, en drukte deze zonder ook maar één woord van dank te kunnen stamelen. Er vielen echter een paar heete tranen op hare hand, en het was haar, als brandden deze haar in het hart om daar een nooit gekend gevoel van voldaanheid op te wekken. Nauwelijks was zij zichzelf meester, en om zich goed te houden dwong zij hem, dat hij nu naar huis zou gaan. Maar eerst moest zij zijnen naam en zijne woonplaats weten. Zij beloofde, zoodra zij maar gelegenheid had, zelve naar zijne vrouw en kinderen te zullen komen zien.

.....
 Werner stamelde slechts een: „God moge het u duizend-

vondig loonen!" en verliet daarop de woning van de rijke dame als een droomende, die zijn geluk nog niet kan overzien. Toen hij weer op straat stond, scheurden de wolken en brak de zon met overweldigenden luister door. Werner riep het uit van blijdschap en ijde naar huis als waren hem vleugels aan de voeten gebonden. Het was hem bij het binnentreden alsof zijn kamertje vol licht was. Hij snelde op het leger zijner vrouw toe en knielde er voor neder. Met het hoofd in het kussen barstte hij plotseling in een zenuwachtig snikken uit. Juffrouw Werner legde hem zegenend de handen op en weende zachtken mede. Onder deze teedere aanraking werd het hem vrjter en ruimer om het hart, zijne tranen vloeiden langzamer en hielden eindelijk geheel op.

Zijne beide kinderen waren bij de onverwachte uitbarsting van smart terstond naar hem toegesprongen en liefkoosden hem met innig medelijden, terwijl ook hunne eigene mondhoeken verraderlijk begonnen te trillen. Hij drukte hen vol teederheid aan zijn hart, ging toen op den rand van het bed zitten en stortte zijne gansche hart uit voor zijne vrouw. Toen hij zweeg, vouwde zij de handen en blikte dankbaar omhoog.

„O Heere," zeide zij zacht, maar diep bewogen: „ik wist wel, dat Gij ons eindelijk uit onzen nood verlossen zoudt; nu willen wij Uwen heiligen Naam ook danken."

Werner boog zich sangedaan over haar heen. Zij, die altijd geleden en geduld had, was de eerste, die aan danken dacht. Nu nam zij zijn hoofd tusschen de beide handen en zag hem vragend aan. Hij verstond de stille bede, die uit hare oogen sprak; ook had hij geenen lust meer om tegen te streven. „Ja," zeide hij met plechtigen ernst, en het klonk als een eed: „wij willen Hem danken voor de droefheid, die Hij over ons deed komen, omdat wij dáárin de genade, met welke Hij ons tot Zich wilde trekken, hebben leeren kennen."

Lang bleef hij aan haar bed zitten. Hij dacht aan rust, noch slaap. Hare gevouwene handen hield hij met de zijne omvat, en zij zag tot hem op met het zalig vertrouwen van een kind.

Toen kwam de dokter, dien Werner had besteld op zijnen terugweg van Mevrouw Von Willmer. Hij onderzocht de

sieke nauwkeurig en bevond, dat zij leed aan rheumatische pijnen, waarop men niet tijdig genoeg acht had gegeven. Hij schreef krachtige middelen voor om de kwaal te stuiten en drukte de hoop uit, dat de patient bij goede verzorging en krachtig voedsel over eenige weken weer zou kunnen opstaan.

Na het eten kwam al heel spoedig Mevrouw Von Willmar zelve. Zij kon het niet langer uithouden, reeds vandaag moest zij met hare beschermelingen kennis maken. De jammerlijke toestand der arme lieden, met name het pijnlijke, maar toch blijmoedige gelaat der kranke vrouw, welke reeds maanden lang zoo tevreden en zonder te klagen aan het lager der smarte gebonden was geweest, trof haar diep. Zij beloofde, terstond eene verpleegster te zullen zenden om haar op te passen en ook afdoende te voorzien in de behoeften van het gezin. Zij kon zich maar niet verzadigen van het liefdewerk, dat plotseling eenen vollen stroom van nieuwen levenslust in haar hart had uitgestort. Zij bemoeide zich zelfs met de kinderen; vroeger had zij „dat kleine goed” nooit kunnen uitstaan en had zij ze steeds als lastposten beschouwd. Zij drukte hun eenen zak met suikergoed in de handjes en was zelve bijna nog de blijdeste van allen. Verder beloofde zij hun, dat zij spoedig terug zou komen; en als zij goed oppasten, mochten ze ook eens de nieuwe tante een bezoek brengen.

O wolk eene vreugde tooverde deze belofte op de lieve gezichtjes, hoe verlangend staarden die groote blauwe oogen haar aan. Een warme zonnestraal viel bij dezen aanblik in het aan blijdschap en liefde zoo arme hart der eenzame vrouw. En toen het eindelijk tijd werd om te gaan, had zij een gevoel, niet alsof zij met volle handen had uitgedeeld, maar alsof zij zelve rijk begiftigd was geworden.

Niet lang daarna riep de strenge plicht ook den postcondnoteur weder naar buiten en vër van huis, om eerst laat in den nacht terug te keeren. Met een getroost hart liet hij de zijnen onder des Heeren trouwe hoede achter. Nu mochten nachtelijke onweders woeden, nu mocht het blinkende goud in stapels voor hem liggen, de verleidelijke glans zou hem niet meer verlokken, hij had eenen grooteren schat gevonden.

Mevrouw Von Willmer hield woord. Dikwijls kwam zij terug. En telkens nam zij met voldoening waar, dat het met het gezin van den postconducateur vooruitging. Voor zichzelf nam zij van deze bezoeken steeds eenen rijken segen mede naar hare eenzame woning. Maar deze bleef zoo eenzaam niet. Dikwijls weerklonken de vroeger zoo helle en ongezellige vertrekken van vroolijk kindergesnap. Welk een feest was het voor de kleinen, wanneer zij bij hunne lieve tante mochten komen; maar ook wolk een feest was het dan voor Mevrouw Von Willmer. Uren van tevoren was zij al in de weer om het den kleinen zoo prettig en zoo gezellig mogelijk te maken. En de kinderen vergolden haar dat alles rijkelijk door teedere liefde en aanhankelijkheid. Hoe goed deed de onschuldige vroolijkheid dier levenslustige schepseltjes de oude, alleenwonende vrouw. Zij leefde geheel op en werd door hunnen omgang weder jong. Hare kleine lievelingen gingen haar met den dag meer ter harte. Zij nam zich voor, hen later naar eene goede school te zenden en voor hunne verdere opleiding te zorgen, opdat zij eenmaal als fiksche, bruikbare menschen zich den weg tot eene onbezorgde toekomst konden banen. En zij beschouwde dat niet als eene weldaad, die zij hun bewijzen wilde, maar als eenen plicht der dankbaarheid vanwege de groote liefde, welke deze reine kinderharten in haar hadden opgewekt. Bijna dagelijks moesten de kinderen bij haar worden gebracht, en het was haar als miste zij iets, wanneer zij ze eens niet bij zich had.

Mevrouw Von Willmer had er ook op aangedrongen, dat het gezin van den postconducateur, zoodra de toestand van de herstellende dit toeliet, uit de vochtige woning bij de haven verhuisde naar eene, die gezonder was en meer in hare nabijheid lag. De meerdere kosten nam zij voor hare rekening. Het volgende voorjaar had zij zelfs juffrouw Werner meegenomen naar eene badplaats, waar zij beiden genezing zochten, en gedeeltelijk ook vonden, van haar rheumatisme. Na verloop van eenige weken keerden zij veel sterker terug en juffrouw Werner kon nu weder alleen de huishouding waarnemen, wat zij met blijdschap en groote toewijding deed. Met nimmer rustende zorg werkte zij voor haren braven man en hare lieve kinderen, die de hulp van vrouw en moeder zóó lang hadden gemist. Door verdub-

belde liefde en zelfopoffering zocht zij alles weder goed te maken en was nu gelukkiger dan ooit tevoren. Werner zelf was ook gelukkig. Dagelijks roemde hij met zijne vrouw de goedheid van den Heere, Die hem door de duisternis tot het licht gevoerd en hunnen levensweg zoo wonderbaar geleid had.

En niet minder had zich voor Mevrouw Von Willmer een rijk en nooit gekend geluk ontsloten. Zij had het niet bij ééne poging laten blijven, maar vele noodlijdenden klopten aan hare deur aan, en zij gaf niet slechts met hare handen, doch met een warm hart nam zij deel in hunnen nood. Onvermoed ging zij voort op den weg, dien christelijke liefde en barmhartigheid haar wezen, en dat nu niet meer om harer zuster wille, doch thans uit eigen aandrif, vroolijk en gewillig in des Heeren dienst. De spreuk, die hare zuster haar eens zond, hield zij evenwel in groote eere. Zij had haar zulk eene plaats gegeven, dat, wanneer zij de oogen eens afwendde van het naai- of breiwerk, waarmede zij voor hare armen thans rusteloos bezig was, de bemoedigende woorden, die aan haar en aan het gezin van den postconducteur zoo heerlijk bewaarheid waren geworden, haar als het ware tegemoet kwamen. Een in-gelukkig lachje gleed dan over hare trekken. Ook in de nieuwe woning van Werner had zij desen tekst, maar in grooter formaat, als welkomstgroot eene plaats gegeven. Reeds dikwijls hadden de Werners er naar opgezien, wanneer donkere wolken zich dreigend boven hen samenpakten, en nog vele malen in hun later leven is hun de waarheid gebleken van hetgeen daar zoo vertroostend geschreven staat:

„Loep **Bij** aan in den dag der benauwdheid;
Ik zal er u nit helpen, en gij zult **Bij** eeren.”

Psalm 50 : 15.

